

शासकीय जमिनीवरील अतिक्रमणे निष्कासित
केल्यानंतर जमिनीच्या संरक्षणाची कार्यवाही व
त्यासंबंधी कृती आराखडा तयार करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक : एलईएन १०/२००४/प्र.क्र.७८/ज-३

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२

दिनांक : ७ ऑक्टोबर, २००६.

वाचा :- शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्रमांक एलईएन १०/२००३/प्र.क्र.२२५/ ज-३,
दि.४.४.२००२.

शासन परिपत्रक :-

शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्र.एलईएन १०/२००३/प्र.क्र.२२५/ ज-३,
दिनांक ४.४.२००२ अन्वये मुंबई व मुंबई उपनगर जिल्हा वगळून, जिल्हा वगळून, राज्यातील उर्वरित
जिल्ह्यांमध्ये दि.१.१.१९९५ पर्यंतची अस्तित्वात असलेली झोपडपट्टीची अतिक्रमणे, नियमित करण्याचे
धोरण निश्चित करण्यात आले आहे. या शासन निर्णयातील परिच्छेद १(७) मध्ये खालीलप्रमाणे
सूचना देण्यात आलेल्या आहेत :-

"दि.१.१.१९९५ नंतर झालेल्या झोपडपट्टीची अतिक्रमणे कोणत्याही परिस्थितीत
नियमानुकूल करण्यात येऊ नयेत. दि.१ जानेवारी, १९९५ नंतरची झोपडपट्टीची अतिक्रमणे तत्काळ
निष्काषित करण्यात यावीत. तसेच नवीन झोपडपट्टी वाढणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.
याबाबतचे अधिकार सक्षम प्राधिकारी म्हणून जिल्हाधिकारी यांना देण्यात येत आहेत. सक्षम प्राधिकारी
यांनी अतिक्रमण निष्कासित करताना सर्व संबंधित विभागांकडून तातडीने आवश्यक ती मदत घ्यावी.
(उदा. गृह विभाग, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नगरपालिका) बेकायदेशीर व अनधिकृत
झोपडपट्टीच्या वाढीला आण्हा घालण्याच्या दृष्टीने दि.१ जानेवारी, १९९५ नंतरच्या बांधकामास
जबाबदार असणाऱ्या तसेच निष्कासन न करणाऱ्या विरुद्ध गृह निर्माण व विशेष सहाय्य विभागाच्या
दि.२४.८.२००३ च्या अध्यादेशामधील तरतुदीनुसार संबंधित अतिक्रमणदार, संबंधित जबाबदार
अधिकारी, कर्मचारी यांचेविरुद्ध कायदेशीर कारवाई सुरु करण्यात यावी."

२. वरील परिच्छेद ३ मध्ये नमूद केलेल्या दि.४.४.२००२ रोजीच्या शासन निर्णयातील सूचना विचारात घेता दि. ३ जानेवारी, १९९५ नंतरच्या शासकीय जमिनीवरील अतिक्रमणासाठी संबंधित अधिकारी / कर्मचारी यांना जबाबदार ठरवून अशा दोषी अधिकारी / कर्मचाऱ्यांविरुद्ध कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल याबाबतच्या सूचना जिल्हाधिकाऱ्यांनी पुनः१च त्यांचे अधिनस्त असलेल्या क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांच्या निर्दर्शनास आणून घाव्यात. तसे दि. ३ जानेवारी, १९९५ नंतर शासकीय जमिनीवर करण्यात आलेली अतिक्रमणे तात्काळ निष्कासित करण्यात यावीत.

३. शासनाच्या असे निर्दर्शनास आले आहे की, निष्कासित केलेल्या जागेचे योग्य संरक्षण न केल्यामुळे पुन्हा झोपडपट्टीची वाढ होत आहे. यास्तव, याद्वारे अशा सूचना देण्यात येत आहेत की, राज्य शासनाच्या, तसेच ज्या प्राधिकरणाच्या मालकीच्या जमिनी आहेत त्या विभागांनी / प्राधिकरणांनी आपापल्या जमिनीचे संरक्षण करावे आणि या जागेचे संरक्षण करण्यासाठी कृती आराखडा सादर करावा. जेणेकरून भविष्यात या जमिनीवर पुन्हा अतिक्रमण होणार नाही. जिल्हाधिकारी यांनी आपल्या नियंत्राणाखलील सर्व तहसिलदार, उपविभागीय अधिकारी यांना आवश्यक ती कारवाई करण्याबाबत स्पष्ट आदेश घ्यावेत.

४. वरील सूचनांची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करून शासनास केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करण्याची दक्षता घ्यावी.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २००६१००७१५०९२२००३ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

सही/-

(ज. का. घरत)

उप सचिव

महसूल व वन विभाग

प्रत : सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग

सर्व विभागीय आयुक्त

सर्व जिल्हाधिकारी

सर्व उपविभागीय अधिकारी

सर्व तहसिलदार

'ज' समुहातील सर्व कार्यासने.

